



ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

Αφροδίτη Ξυνοπούλου

ΣΕΕ Νηπιαγωγών ΠΕΚΕΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΛΑΡΙΣΑ 6/9/21

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

- Η παγκόσμια αλλαγή στον παραγωγικό τομέα, σε συνδυασμό με το πρόταγμα για μια «κοινωνία της γνώσης και της πληροφορίας» επικουρούμενης από τις τεχνολογικές εξελίξεις, θέτουν ως υψηλή προτεραιότητα τη δημιουργία ενός σχολείου ευέλικτου και προσαρμοστικού στα αιτήματα και τις εναλλαγές της κοινωνικής πραγματικότητας



ΕΡΕΥΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

- Τα τελευταία δέκα χρόνια παρατηρείται αύξηση των ερευνών σχετικά με τις πρακτικές που εμπλέκουν το σχολείο, την οικογένεια και την κοινότητα στις ΗΠΑ και σε άλλες χώρες (Sanders & Erstein, 2005, σ. 202). Η συνεργασία ανάμεσα στο σχολείο και το σπίτι έχει μπει στο στόχαστρο των ερευνών και των εκπαιδευτικών στρατηγικών τα τελευταία χρόνια (Patrikakou et al., 2005).



ΓΟΝΕΙΚΗ ΕΜΠΛΟΚΗ

- Η «γονεϊκή εμπλοκή» αποτελεί έναν όρο «ομπρέλα» που αναφέρεται στην συμμετοχή των γονέων στη σχολική διαδικασία. Αρκετοί μελετητές έχουν ασχοληθεί με το συγκεκριμένο θέμα, ωστόσο εννοούν ή ορίζουν διαφορετικά τη γονεϊκή εμπλοκή, όπως πχ μια απλή επίσκεψη στο σχολείο, τις γονεϊκές προσδοκίες ή την εποπτεία της καθημερινής σχολικής εργασίας



Εικόνα 1. Ο κύκλος ανοίγει και το παιδί παίρνει τη θέση του
δάδου στα μέλη όρι στο κέντρο.

ΘΕΩΡΙΕΣ :

- Σύμφωνα με τον Άντλερ, αυστριακό ψυχίατρο και θεμελιωτή της ατομικής ψυχολογίας, ο κύριος στόχος της εκπαιδευτικής διαδικασίας θα πρέπει να είναι η κοινωνική προσαρμογή.
- Εάν οι γονείς, και αργότερα το σχολείο, δεν βοηθήσουν τα παιδιά να προσαρμοστούν στα δεδομένα της κοινωνικής ζωής, εκείνα πρόκειται να παρουσιάσουν σοβαρές δυσκολίες όταν κληθούν να διαχειριστούν τους τρεις μεγάλους τομείς της ενήλικης ζωής:
 - την κοινωνική επαφή,
 - το επαγγελματικό περιβάλλον και
 - την ερωτική συναναστροφή.



ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ /ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΜΠΛΕΚΟΝΤΑΙ



- Έρευνες αποδεικνύουν πως τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι γονείς επιθυμούν μεγαλύτερη γονεϊκή εμπλοκή, αλλά το είδος και ο βαθμός των επιθυμητών σχέσεων εξαρτάται και ορίζεται από τη σχολική κουλτούρα, από τους γονείς καθώς και από το κοινωνικο-οικονομικό κύρος του σχολείου και των γονέων.
- Οι περισσότεροι γονείς επιθυμούν μεγαλύτερη πληροφόρηση από τους εκπαιδευτικούς καθώς και περισσότερες ευκαιρίες συνάντησης μεταξύ τους, διότι πιστεύουν ότι η εκπαίδευση των παιδιών τους αποτελεί **κοινή ευθύνη** και αναγνωρίζουν ότι τα υποστηρίζουν με διάφορους τρόπους.

ΕΜΠΟΔΙΑ ΑΠΌ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- Μερικά από τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι γονείς είναι:
 - 1. Η Έλλειψη χρόνου.
 - 2. Η Έλλειψη συνεργασίας.
 - 3. Έλλειψη άνεσης αναφορικά με το σχολικό περιβάλλον.



Εκπαιδευτικοί :

- Από την άλλη, οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν τα παρακάτω προβλήματα
- 1. Έλλειψη χρόνου.
- 2. Έλλειψη συνεργασίας.
- 3. Έλλειψη ανάλογης εκπαίδευσης.
- 4. Φόβοι σχετικοί με τη γονεϊκή συνεργασία.
Προτείνονται διάφορες στρατηγικές, οι οποίες θα πρέπει να αναπτυχθούν από το σχολείο, προκειμένου να επιτευχθεί η προσέγγιση σχολείου και οικογένειας και να καρπωθούν και τα δύο μέρη τα οφέλη της προσέγγισης αυτής.



ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΠΟΥ ΒΟΗΘΟΥΝ

- Οι στρατηγικές αυτές επικεντρώνονται στα παρακάτω σημεία:
- α) Συχνή και συστηματική αμφίπλευρη επικοινωνία με τους γονείς.
- β) Λήψη κοινών αποφάσεων.
- γ) Οδηγίες και προτάσεις για την καλύτερη αξιοποίηση του χρόνου σχολικής εργασίας στο σπίτι με τη συνεργασία των γονέων.
- δ) Ενημέρωση των γονέων για ζητήματα που αφορούν στην υγεία, στην ασφάλεια και γενικότερα στη σωστή ανάπτυξη των παιδιών τους.
- ε) Συνεργασία με την τοπική κοινωνία, βοηθώντας τις οικογένειες να έρθουν σε επαφή με πηγές πληροφόρησης και ανάλογες υπηρεσίες διαθέσιμες στην τοπική κοινωνία.

Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

- Στο νέο περιβάλλον του 21ου αιώνα θεσμοί όπως η οικογένεια και η τοπική κοινωνία δείχνουν αδύναμοι να εκπληρώσουν τους παραδοσιακού τους ρόλους και να συμβάλουν ενεργά στη διαμόρφωση των αυριανών πολιτών, γεγονός που καθιστά την κοινωνικοποίηση των νέων εξαιρετικά δύσκολη.
- Μέσα σε αυτές τις συνθήκες το σχολείο και οι εκπαιδευτικοί καλούνται να αναλάβουν μεγαλύτερους ρόλους, συμπεριλαμβανομένης και της διαδικασίας κοινωνικοποίησης, στην οποία κατά το παρελθόν συνέβαλλαν ενεργά τόσο η οικογένεια όσο και η τοπική κοινωνία, η Εκκλησία και άλλοι φορείς.



Τρόποι επικοινωνίας σχολείου - οικογένειας

- 1 Επικοινωνία σχολείου – οικογένειας. Αναφέρεται στη δημιουργία ενός συστήματος επικοινωνίας με διπλή κατεύθυνση, όπου από τη μια οι γονείς ενημερώνονται για τα σχολικά προγράμματα και την πρόοδο του παιδιού τους, ενώ από την άλλη το σχολείο ενημερώνεται για το κλίμα και τις συνθήκες που επικρατούν στο οικογενειακό πλαίσιο και σχετίζονται με τη μάθηση του παιδιού.
- 2 Εθελοντική βοήθεια των γονιών στο σχολείο. Εδώ αναφερόμαστε στην εθελοντική προσφορά υπηρεσιών από τους γονείς σε δραστηριότητες του σχολείου κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, είτε ευκαιριακά (συγκεκριμένες σχολικές εκδηλώσεις), είτε σε πιο συστηματική βάση (προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης)
- 3 Βοήθεια στην κατ' οίκον εργασία του παιδιού. Σε συνεργασία με τον δάσκαλο, οι γονείς μπορούν να προσφέρουν πρόσθετη βοήθεια στο σπίτι, εάν αυτό κριθεί απαραίτητο.
- 4 Συμμετοχή σε θέματα διοίκησης του σχολείου. Στην συγκεκριμένη περίπτωση οι γονείς μετέχουν ενεργά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε θέματα που σχετίζονται με την καθημερινότητα (ή και γενικότερα) των παιδιών τους στο σχολικό πλαίσιο.
- 5 Συνεργασία σχολείου – οικογένειας – κοινότητα. Στο συγκεκριμένο τύπο καταβάλλεται προσπάθεια για την χρησιμοποίηση πόρων και υπηρεσιών από την ευρύτερη κοινότητα για την κάλυψη σημαντικών αναγκών του σχολείου (καθαριότητα, θέρμανση, κλπ).

ΜΟΝΟΓΟΝΕΙΚΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

- Η μονογονεϊκή οικογένεια ως κοινωνικό φαινόμενο αποτελεί πλέον μια πραγματικότητα και στο χώρο της Ελλάδας, με διαρκώς αυξητικές τάσεις.
- Τα παιδιά, που οι γονείς τους έχουν χωρίσει, δεν αποτελούν βέβαια την πλειοψηφία μέσα στις σχολικές τάξεις, αλλά δεν είναι πλέον ασυνήθιστο φαινόμενο.
- Οι γονείς –αρχηγοί των μονογονεϊκών οικογενειών αντιμετωπίζοντας καθημερινά σοβαρά προβλήματα και πιέσεις, αδυνατούν όλο και περισσότερο να εμπλέκονται στη σχολική ζωή των παιδιών τους, παρόλο που σήμερα υπάρχει ολοένα και μεγαλύτερη ανάγκη της συμμετοχής τους στα σχολικά δρώμενα. Υπάρχει ανάγκη για επιμορφώσεις των εκπαιδευτικών στα θέματα αυτά.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΜΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ.

Οι απόψεις των γονέων αναφορικά με τη συνεργασία που έχουν με τους εκπαιδευτικούς είναι πολλές και διαφορετικές.

Οι γονείς των οποίων η εμπλοκή περιορίζεται σε επίπεδο παρακολούθησης εορτών και επισκέψεων του σχολείου (2-6 φορές το χρόνο), δείχνουν κατανόηση, χαρακτηρίζοντας τη συνεργασία τους με τους εκπαιδευτικούς μέτρια.

Επιθυμία των γονέων είναι να ενημερώνονται για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που ακολουθείται, για τους στόχους που τίθενται και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την επίτευξή αυτών .

Σημαντικό θεωρούν επίσης και την γνωριμία τους με όλους τους εκπαιδευτικούς από την έναρξη της εκάστοτε σχολικής χρονιάς.

ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΟΣ- ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ.



- ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ 4 ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ :
- 4.1 Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών και μεταξύ των μαθητών
- 4.2 Σχέσεις του νηπιαγωγείου με γονείς και συνεργασίες με εκπαιδευτικούς - κοινωνικούς φορείς



Στόχος του έργου των Σχολών Γονέων είναι η στήριξη του θεσμού της οικογένειας μέσω επιμορφωτικών σεμιναρίων και η προστασία της ψυχικής υγείας τόσο των ιδίων των γονέων όσο και των υπόλοιπων μελών της οικογένειας, διαμέσου της επιστήμης της Ψυχολογίας (Χουρδάκη, 2000, σ. 5). Σχετική έρευνα(Δοδοντσάκης, 2001), έδειξε ότι οι γονείς εκτιμούν μεν θετικά τη συνεργασία τους με τους εκπαιδευτικούς, ωστόσο δεν έχουν αντιληφθεί ούτε το εύρος της αλλά ούτε και τη σπουδαιότητά της

ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ

- Το ζήτημα της συνεργασίας σχολείου-οικογένειας απασχολεί τη διεθνή επιστημονική κοινότητα εδώ και μερικές δεκαετίες. Τα τελευταία 25 χρόνια έχουν δημοσιευτεί πολλά θεωρητικά άρθρα και ακολούθησαν αρκετές εμπειρικές έρευνες σε πολλές χώρες .
- Στην Ελλάδα, οι σχετικές έρευνες είναι περιορισμένες, αναφέρονται είτε στην οπτική των εκπαιδευτικών είτε σε αυτήν των γονέων, είναι ποσοτικές, κυρίως, με μικρά δείγματα, συχνά περιγραφικές ή βασισμένες σε ερωτηματολόγια που έχουν χρησιμοποιηθεί στο εξωτερικό.

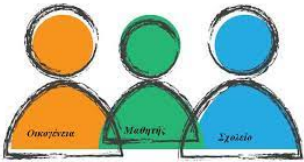


Κοινωνικο οικονομικό επίπεδο οικογένειας, ανάγκη για εμπιστοσύνη .

- Σε μία μελέτη περίπτωσης το κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο των γονέων φαίνεται να λειτουργήσει θετικά στη σχέση τους με την εκπαιδευτικό.
- Επίσης όσον αφορά στη σχέση εκπαιδευτικού-γονέα τονίστηκε η σημασία της αμοιβαίας εμπιστοσύνης



ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ



Γονείς & σχολείο εν δράσει...

- **Εποικοδομητική Συνεργασία Γονέα-Εκπαιδευτικού:**
εκπαιδευτικός είναι ο κοντινότερος ενήλικας στη ζωή του παιδιού μετά τον γονέα του και άρα ο ρόλος του είναι καθοριστικός . Η εποικοδομητική συνεργασία του εκπαιδευτικού με το γονέα θα βοηθήσει και τους δύο να αναγνωρίσουν τις προκλήσεις, τα συναισθήματα και τις ανάγκες του παιδιού και να το στηρίξουν κατάλληλα, ώστε να αισθανθεί ασφάλεια και αγάπη.
- **Ανάπτυξη Κοινωνικής Ζωής** :Ένα από τα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει κάποιες φορές η οικογένεια είναι η έλλειψη ή η περιορισμένη κοινωνική ζωή. Το σχολείο μπορεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά σε αυτό το κομμάτι διοργανώνοντας εκδηλώσεις (επισκέψεις σε θέατρα, μουσεία κ.α), εκδρομές και γενικότερα οικογενειακές δράσεις εκτός του σχολικού ωραρίου.

Οι διαδικασίες επικοινωνίας προσφέρουν:

Στα παιδιά, θετική συμπεριφορά, καλή διάθεση για το σχολείο και βελτιωμένη προσοχή

Στους γονείς, αυξημένη αυτοπεποίθηση, παράλληλα με τη θετική διάθεση για τον εαυτό τους

Στους παιδαγωγούς, εκτός των άλλων προσφέρει καλύτερη κατανόηση του κάθε παιδιού ατομικά, για το τι γνωρίζει, πως σκέφτεται και τι μπορεί να κάνει



Προτάσεις για την έναρξη της σχολικής χρονιάς

Επιδιώξτε μια συνάντηση ανάμεσα στο σχολείο και στην οικογένεια. Αυτή η συνάντηση γνωριμίας θα δημιουργήσει τις πρώτες προδιαγραφές για την μετέπειτα συνεργασία.

Δημιουργία πλάνου συνεργασίας και των τρόπων επικοινωνίας.

Δημιουργία εξειδικευμένων συναντήσεων όπου χρειάζεται.

Ενημερώσεις / Δράσεις.

- Ενημέρωση για θέματα που αφορούν το σχολικό πρόγραμμα και την πρόοδο των παιδιών.
- Κοινές δραστηριότητες σχολείου-γονέων. Πρόσκληση των γονέων για συμμετοχή σε σεμινάρια και επιμορφώσεις που αφορούν θέματα σωματικής (π.χ. διατροφή) και ψυχικής (π.χ. διαχείριση του άγχους εξετάσεων) υγείας, ασφάλειας (π.χ. σχολικός εκφοβισμός) και διαπαιδαγώγησης (π.χ. οριοθέτηση) των παιδιών.

ΤΕΛΙΚΑ :

Η έρευνα τριών δεκαετιών αποδεικνύει ότι η ενεργός συμμετοχή των γονέων στην εκπαίδευση των παιδιών τους

1.βελτιώνει τη σχολική επίδοση και τις στάσεις των παιδιών απέναντι στο σχολείο, ενώ ταυτόχρονα αυξάνει τα κίνητρα για μάθηση.

2.όσο πιο ενεργός είναι η γονεϊκή ανάμιξη τόσο πιο θεματικά είναι τα παραπάνω αποτελέσματα .



ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ- ΚΑΛΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ



Βιβλιογραφία :

- 1. The Science of Living, Alfred Adler (1930)
- 2. https://www.eadap.gr/miscFolder/18099_fikaris-arxodoglou.pdf
- 3. <http://xatzivei.gr/el/%CE%B5%CE%AF%CE%B4%CE%B7%CF%83%CE%B7/%CF%80%CF%8E%CF%82-%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%B5%CE%AF-%CE%BD%CE%B1-%CE%B2%CE%BF%CE%B7%CE%B8%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9-%CF%84%CE%BF-%CF%83%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B5%CE%AF%CE%BF-%CF%84%CE%B7-%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%B3%CE%BF%CE%BD%CE%B5%CF%8A%CE%BA%CE%AE-%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B3%CE%AD%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B1>

Βιβλιογραφία :

- Πνευματικός, Δ., Παπακανάκης, Π., & Γάκη, Ε. (2008). Γονεϊκή εμπλοκή στην εκπαίδευση των παιδιών: Διερεύνηση των πεποιθήσεων των γονέων. Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδος, 6, 193- 216.
- http://www.diapolis.auth.gr/epimorfotiko_uliko/index.php/2014-09-06-09-18-43/2014-09-06-09-35-19/42-c5-ziliask?showall=1